

aanvullend ecologisch onderzoek

wij verbinden

Autorisatieblad

Project Kraanbaan Beneden-Leeuwen Gelderland

aanvullend ecologisch onderzoek

	Naam	Akkoord	Datum
Opgesteld door	Langezaal, HFM	✓	28-10-2019
Gecontroleerd door	Schie, FM van	✓	28-10-2019
Vrijgegeven door	Buithuis, IM	✓	28-10-2019

Op dit autorisatieblad ontbreken de handtekeningen wegens de digitale verwerking van ons vrijgaveproces. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Versie historie

Versie	Naam	Datum	Korte toelichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Wettelijk kader	3
1.3	Doel	3
2	Locatie en activiteiten	5
2.1	Locatie	5
2.2	Activiteiten	7
3	Methoden	9
3.1	Vogels met een jaarrond beschermd nest	9
3.2	Grondgebonden zoogdieren	10
3.3	Vleermuizen	11
4	Bevindingen aanvullende veldonderzoeken	12
4.1	Vogels met een jaarrond beschermd nest	12
4.2	Grondgebonden zoogdieren	13
4.3	Vleermuizen	14
5	Conclusies en aanbevelingen	17
5.1	Vogels met een jaarrond beschermd nest	17
5.2	Grondgebonden zoogdieren niet-vrijgesteld	17
5.3	Vleermuizen	17
5.4	Overige soortgroepen	17
5.5	Ontheffing en Maatregelen	18
6	Bronnen	20
	Colofon	21

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op de locatie Kraanbaan aan de Waalbandijk in Beneden-Leeuwen, heeft VOF De Doorbaak het initiatief genomen om de aldaar aanwezige industriële loodsen te herontwikkelen voor wonen, werken en recreëren. Het bestaande silogebouw met kraanbaan hebben cultuurhistorische waarden (rijksmonument). Het plangebied ligt buitendijks ter hoogte van de rivieruiterwaarden van de Waal.

Het totale plan bevat maximaal 140 appartementen verspreid over een aantal gebouwen. Hiertoe zullen, m.u.v. het silogebouw en de kraanbaan, naar alle waarschijnlijk alle overige bestaande gebouwen worden gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Het bestaande silogebouw wordt getransformeerd en krijgt een mix aan functies (bijvoorbeeld een hotel, restaurant of bedrijfsverzamelgebouw). Ter hoogte van de kraanbaan wordt een wadi gerealiseerd (compenserende maatregel i.v.m. het Barro).

1.2 Wettelijk kader

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of de werkzaamheden mogelijk effect hebben op beschermde natuurwaarden. In september 2018 is door Movares een quickscan ecologie uitgevoerd. Daarbij is gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten die vallen onder de Wet natuurbescherming. Uit de quickscan is naar voren gekomen dat voor onderstaande soorten aanvullend ecologisch onderzoek nodig is:

- Vogels met een jaarrond beschermd nest (gierzwaluw, kerkuil en steenuil)
- Grondgebonden zoogdieren (bunzing, hermelijn, steenmarter en wezel)
- Vleermuizen (verblijfplaatsen gebouwbewonende soorten)

Dit is ook weergegeven in onderstaande tabel 1 overgenomen uit de quickscan ecologie (Movares, 2018).

1.3 Doel

In de voorliggende rapportage worden de resultaten van het aanvullend ecologisch onderzoek naar beschermde soorten beschreven. Er wordt duidelijkheid gegeven over de uitkomsten van het aanvullend veldonderzoek en of het nodig is om een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

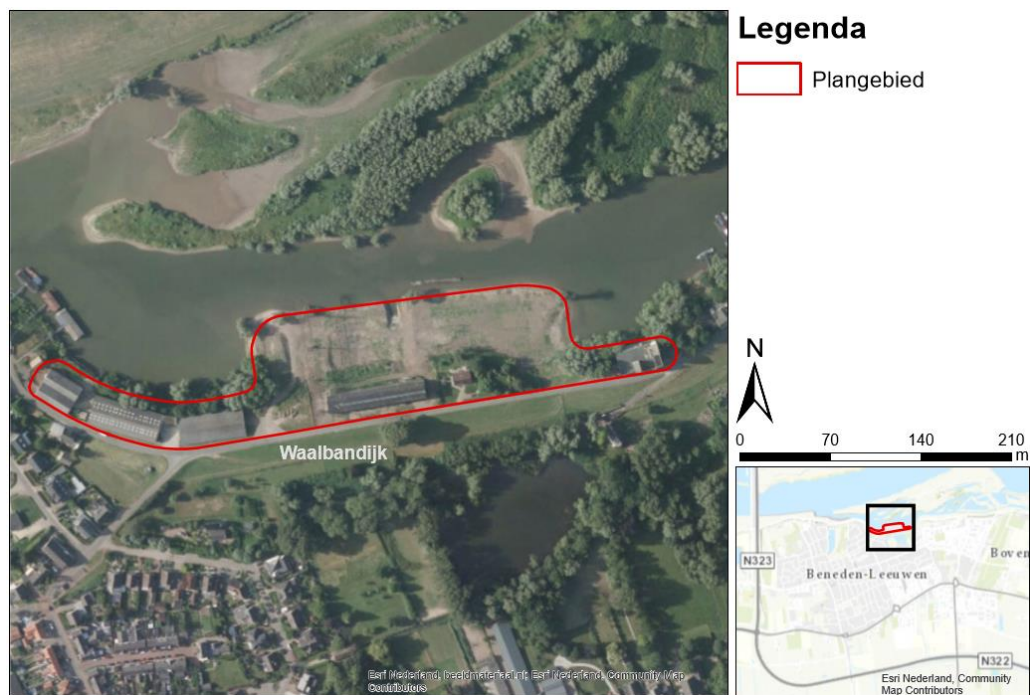
Tabel 1: Verwachte soorten en de noodzaak tot aanvullend onderzoek of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Quickscan ecologie, 2018).

Soortgroep	Aanwezig?	Aanvullend onderzoek?	Ontheffing Wet natuurbescherming?
Vogels (jaarrond)	Mogelijk verblijfplaatsen van de gierzwaluw, kerkuil of steenuil in het silogebouw.	Ja, aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen in het silogebouw.	Indien aanvullend onderzoek uitwijst dat er verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn, dan is een ontheffing nodig.
Vogels (algemeen)	Mogelijk algemene broedvogels langs het water, in bomen, struiken en gebouwen.	Nee, maar er dient wel gewerkt te worden buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is moet een ter zake kundige controleren of er broedende vogels aanwezig zijn.	Nee, maar dient wel gewerkt te worden buiten de broedperiode. Deze loopt globaal van 15 maart tot 15 augustus, maar ook vlak voor en na deze periode kunnen er nog broedende vogels aanwezig zijn.
Grondgebonden zoogdieren (niet-vrijgesteld)	Mogelijk verblijfplaatsen van de steenmarter in het silogebouw. Mogelijk vormt het plangebied ook functioneel leefgebied voor kleine marterachtigen als bunzing, hermelijn en wezel.	Ja, aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen en sporen van de steenmarter in het silogebouw. Op het terrein aanvullend onderzoek naar bunzing, hermelijn en wezel.	Indien aanvullend onderzoek uitwijst dat er steenmarters verblijven in het silogebouw of dat het terrein functioneel leefgebied vormt voor kleine marterachtigen als de bunzing, hermelijn en wezel.
Grondgebonden zoogdieren (vrijgesteld)	Leefgebied voor soorten als de haas, egel en diverse soorten muizen	Nee, dergelijke soorten zijn vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen.	Nee, maar er dient wel rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11).
Vleermuizen	Mogelijk verblijfplaatsen gebouwbewonende soorten in het silogebouw.	Ja, aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen in het silogebouw.	Indien aanvullend onderzoek uitwijst dat er verblijfplaatsen aanwezig zijn is een ontheffing nodig.
Amfibieën (vrijgesteld)	Leefgebied voor algemene amfibieën als de gewone pad	Nee, dergelijke soorten zijn vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen	Nee, maar er dient wel rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11).

2 Locatie en activiteiten

2.1 Locatie

Het plangebied betreft een buitendijkse locatie aan de Waalbandijk in Beneden-Leeuwen (zie figuur 1). De omgeving bestaat uit de rivieruiterwaarden met wilgenbosjes, open water, wegverharding, een silogebouw, oude scheepswerf, loodsen en de kraanbaan (zie figuur 2, 3 en 4).

Figuur 1: Boveraanzicht van de globale ligging van het plangebied (rood) ter hoogte van de Waalbandijk in Beneden-Leeuwen te Gelderland.

Figuur 2: Overzichtsfoto van het noordelijke deel van het plangebied nabij de uiterwaarden van de Waal.

Figuur 3: Overzichtsfoto van het oostelijke deel van het plangebied nabij de wilgenbosjes.

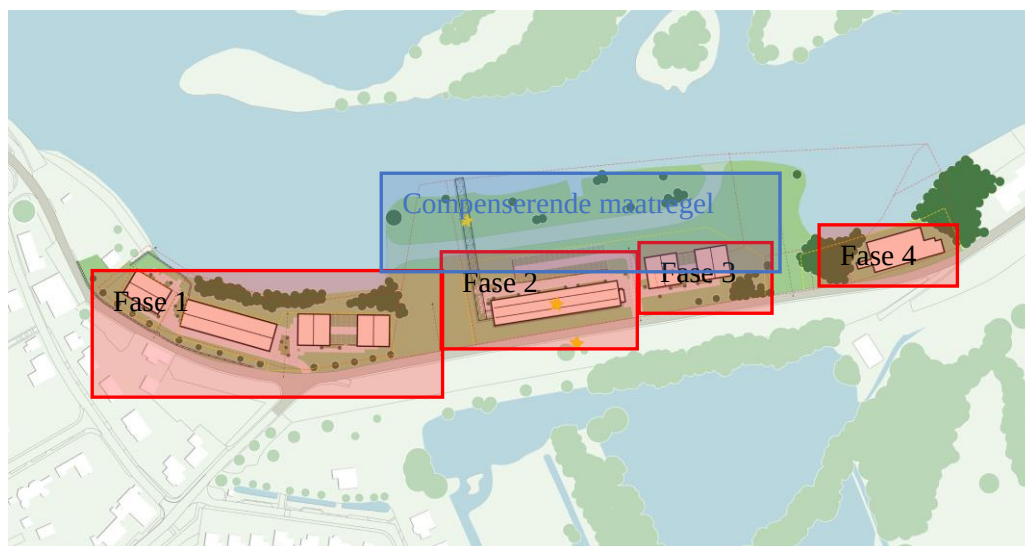

Figuur 4: Overzichtsfoto van de kraanbaan en het silogebouw in het midden van het plangebied.

2.2 Activiteiten

VOF De Doorbraak is voornemens om het project in vier fases uit te voeren. In figuur 5 zijn de perceelsgrenzen per fase globaal weergegeven. In figuur 6 is het concept van het stedenbouwkundig ontwerp voor het plangebied weergegeven.

Fase 1 en 2 en de compenserende maatregel in de vorm van een wadi zullen als eerste worden gerealiseerd. Hiertoe wordt momenteel een bestemmingsplan opgesteld.

Figuur 5: Overzicht van de beoogde fases van uitvoering van het project kraanbaan.

Fase 1:

Renovatie of sloop/nieuwbouw van het werfgebouw aan de westzijde van het plangebied plus sloop van loodsen en nieuwbouw van appartementen.

Fase 2:

Transformatie van het silogebouw ter hoogte van de kraanbaan.

Fase 1 en 2:

Aanleg van een waterbergingsvoorziening in de vorm van een wadi.

Fase 3:

Nieuwbouw van appartementencomplexen ten oosten van de kraanbaan.

Fase 4:

Herontwikkeling voormalige Meelfabriek voor functies werken/wonen/commercieel.

Figuur 6: Toekomstimpresie van het plangebied aan de Waalbandijk in Beneden-Leeuwen.

3 Methoden

Het aanvullend ecologisch veldonderzoek is uitgevoerd om het werkelijk voorkomen van beschermde soorten van de Wet natuurbescherming te onderzoeken. In onderstaande paragrafen worden de gehanteerde onderzoeksmethoden per soortgroep beschreven.

3.1 Vogels met een jaarrond beschermd nest

Gierzwaluw

In de periode mei-juni 2019 heeft een ecooloog van Movares het plangebied nader onderzocht op de aanwezigheid van (nesten van) de gierzwaluw. Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd conform de voorgeschreven inventarisatiemethoden uit het kennisdocument Gierzwaluw van Bij12 (juli 2017). Hierin is opgenomen dat de aan- of afwezigheid van broedende gierzwaluwen al dan niet kan worden aangetoond door minimaal drie inventarisatierondes uit te voeren in de periode 15 mei tot 15 juli. Hiervan dient in ieder geval één inventarisatieronde plaats te vinden tussen 20 juni en 7 juli. Het kennisdocument schrijft voor dat het onderzoek bij voorkeur start na 1 juni, maar gezien het warme voorjaar is het eerste veldonderzoek in de laatste week van mei 2019 uitgevoerd. Tabel 2 geeft een overzicht van de avonden waarop het aanvullend onderzoek is uitgevoerd en onder welke weersomstandigheden dit heeft plaatsgevonden.

Tabel 2: Overzichtstabel met de data, tijdstippen en weersomstandigheden tijdens het aanvullend onderzoek naar de gierzwaluw.

Datum	Begin	Eind	Weer	Locatie
gierzwaluw				
27-05-2019	20:30	22:30	15°C, zon, droog, 1 bf	Silogebouw
12-06-2019	21:00	23:00	17°C, zon, droog, 1-2 bf	Silogebouw
24-06-2019	21:00	23:00	28°C, zon, droog, 1 bf	Silogebouw

Kerkuil en steenuil

In de periode februari-april 2019 heeft een ecooloog van Movares het plangebied nader onderzocht op de aanwezigheid van (nesten van) de kerkuil en steenuil. Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd conform de voorgeschreven inventarisatiemethoden uit de kennisdocumenten Kerkuil en Steenuil van Bij12 (juli 2017). De optimale periode voor aanvullend onderzoek naar de kerkuil loopt van 1 februari tot 31 augustus. De optimale periode voor aanvullend onderzoek naar de steenuil loopt van 15 februari tot 30 april. Onderzoek naar beide soorten uilen is daarom gecombineerd uitgevoerd. Tijdens drie gerichte veldbezoeken (zie tabel 3) is het plangebied in de avondschemer onderzocht op de aanwezigheid van uilen en nestlocaties. Tijdens ieder veldbezoek is de baltsroep van de steenuil nagespeeld om de kans op waarnemen van deze soort te vergroten. Overdag is tevens gezocht naar sporen die duiden op een territorium of nestplaats.

Tijdens het onderzoek naar gierzwaluwen en vleermuizen in de voorjaars- en zomerperiode is eveneens gelet op de aanwezigheid van uilen. Tabel 3 geeft een overzicht van de avonden waarop het aanvullend onderzoek is uitgevoerd.

Tabel 3: Overzichtstabel met de data en de tijdstippen waarop het aanvullend onderzoek naar de kerkuil en steenuil is uitgevoerd.

Datum	Tijdstip	weer	Locatie
<i>kerkuil en steenuil</i>			
27-02-2019	Avondschemer tot middernacht	n.v.t.	Silogebouw
28-03-2019	Avondschemer tot middernacht	n.v.t.	Silogebouw
01-04-2019	Avondschemer tot middernacht	n.v.t.	Silogebouw

Kleine marterachtigen

In de periode juli-augustus 2019 heeft een ecooloog van Habitus het plangebied nader onderzocht op de aanwezigheid van bunzing, hermelijn en wezel. Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen uit de “Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming” (Bouwens, 2017), het document “Wezel, hermelijn en Bunzing beschermd in Noord-Holland” (Jonker, 2016) en op basis van expertise van de ecooloog. Tabel 4 geeft een overzicht van de data waarop het aanvullend onderzoek naar kleine marterachtigen is uitgevoerd.

Tabel 4: Overzichtstabel met de data waarop het aanvullend onderzoek naar kleine marterachtigen is uitgevoerd.

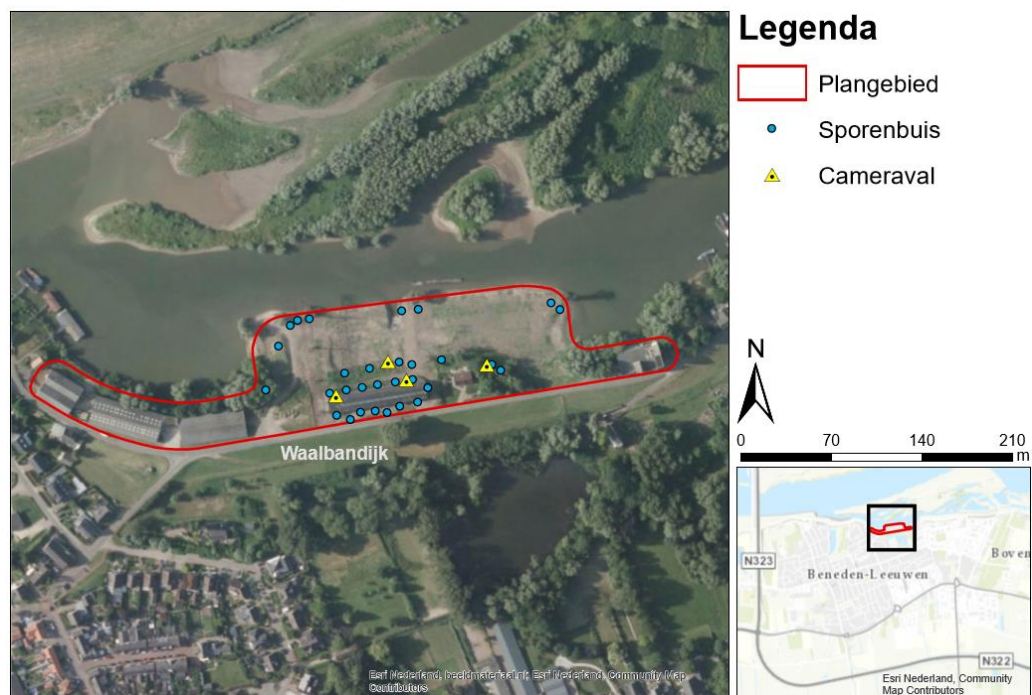
Datum	Tijdstip	Inventarisatiemethode	Weer	Locatie
<i>bunzing, hermelijn en wezel (evt. Steenmarter)</i>				
27-02-2019	Overdag	Wildcamera's en sporenbuizen	n.v.t.	Zie figuur 7
28-03-2019	Overdag	Wildcamera's en sporenbuizen	n.v.t.	Zie figuur 7
01-04-2019	Overdag	Wildcamera's en sporenbuizen	n.v.t.	Zie figuur 7

Bunzing en steenmarter

Om de aanwezigheid van de bunzing te onderzoeken is gebruik gemaakt van cameravallen. De camera's zijn voorzien van een blikje sardientjes met een klein gaatje erin, als lokstof. De bunzing en de steenmarter zijn namelijk schuwe en nacht-actieve zoogdieren die zich niet makkelijk laat waarnemen. Met name in de uren na zonsondergang en voor zonsopgang zijn ze actief. Gezien de omvang van het plangebied zijn twee cameravallen ingezet en tussentijds éénmaal verplaatst. De cameravallen hebben in totaal dus op vier strategische locaties gestaan (zie figuur 7). Tijdens het verplaatsen zijn de beelden bekeken en is de omgeving gecontroleerd op de aanwezigheid van prooiresten en uitwerpselen.

Hermelijn en wezel

Om de aanwezigheid van de hermelijn en wezel te onderzoeken is gebruik gemaakt van sporenbuizen. De sporenbuizen zijn voorzien van prentplaatjes waarop pootafdrukken kunnen worden vastgelegd. Hermelijn en wezel zoeken namelijk actief kleine holten op, op zoek naar geschikte rustplaatsen en prooidieren. Gezien de omvang van het plangebied zijn 15 sporenbuizen ingezet en tussentijds éénmaal verplaatst. De sporenbuizen hebben in totaal dus op 30 strategische locaties gelegen (zie figuur 7). Tijdens het verplaatsen zijn de prentplaatjes gecontroleerd en is de omgeving gecontroleerd op de aanwezigheid van prooiresten en uitwerpselen.

Figuur 7: Locaties in het plangebied waar sporenbuizen en cameravallen zijn geplaatst ten behoeve van het aanvullend onderzoek naar kleine marterachtigen.

3.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In de periode mei-september 2019 heeft een ecooloog van Movares het plangebied nader onderzocht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het onderzoek is gericht op de aanwezigheid van kraamverblijven, zomerverblijven, massawinterverblijven en paarverblijven in het silogebouw. Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd conform de voorgeschreven inventarisatiemethoden uit het vleermuisprotocol van 2017. Om de aanwezigheid van verblijfplaatsen te onderzoeken is gebruik gemaakt van een batdetector met time-expansion (Pettersen D240x). Hiermee zijn ook vertraagde opnames gemaakt. Tabel 5 geeft een overzicht van de data waarop het aanvullend onderzoek is uitgevoerd, welke verblijven zijn onderzocht en onder welke weersomstandigheden het veldonderzoek heeft plaatsgevonden.

Tabel 5: Overzichtstabel met de data waarop onderzoek naar vleermuisverblijven is uitgevoerd en de weersomstandigheden waaronder dit heeft plaatsgevonden.

Datum	Begin	Eind	Weer	Locatie
Kraam- en zomerverblijven				
27-05-2019	22:00	00:00	15°C, onbewolkt, droog, 1 bf	Silogebouw
04-06-2019	22:00	00:00	14°C, bewolkt, droog, 2 bf	Silogebouw
04-07-2019	03:30	05:30	16°C, bewolkt, droog, 1-2 bf	Silogebouw
Paar- en winterverblijven				
07-08-2019	00:00	02:00	18°C, half bewolkt, droog, 1 bft	Silogebouw
21-08-2019	00:00	02:00	13°C, onbewolkt, droog, 1 bft	Silogebouw
23-09-2019	20:35	22:35	16°C, half bewolkt, droog, 1-2 bft	Silogebouw

4 Bevindingen aanvullende veldonderzoeken

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van het aanvullend ecologisch onderzoek naar beschermde soorten besproken. In onderstaande paragrafen wordt per soortgroep besproken welke beschermde soorten voorkomen in het plangebied. Vervolgens wordt per soortgroep ingegaan op de mogelijke effecten die door de werkzaamheden op kunnen treden.

4.1 Vogels met een jaarrond beschermd nest

Gierzwaluw

In het plangebied zijn geen nestplaatsen van de gierzwaluw geconstateerd. Er zijn namelijk geen laagvliegende of invliegende dieren waargenomen in de directe omgeving van het silogebouw. Tijdens alle drie de onderzoeksrondes zijn op grote hoogte en boven de Waal wel grote groepen gierzwaluwen waargenomen. De verwachting is dat deze dieren nestplaatsen hebben in de woonhuizen van Beneden-Leeuwen, binnendijs van het plangebied. Negatieve effecten op nestplaatsen van de gierzwaluw zijn uitgesloten.

Kerkuil en steenuil

In het plangebied zijn geen nestplaatsen van uilen geconstateerd. Er zijn tijdens geen van de drie onderzoeksrondes overvliegende, roepende, foeragerende of invliegende dieren waargenomen in de omgeving van het silogebouw. Tijdens het eerste veldbezoek is wel een oude braakbal gevonden onder de luiken van de voorzijde van het silogebouw (zie figuur 8). Echter zijn tussen het eerste veldbezoek in februari en het laatste veldbezoek in september geen nieuwe braakballen of andere sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van uilen of in gebruik zijnde nesten in het plangebied. Negatieve effecten op vaste rust- en nestplaatsen van de kerkuil en steenuil kunnen daarmee worden uitgesloten. Wel is in de nacht van 21 augustus een voorbijvliegende bosuil buiten het plangebied gehoord.

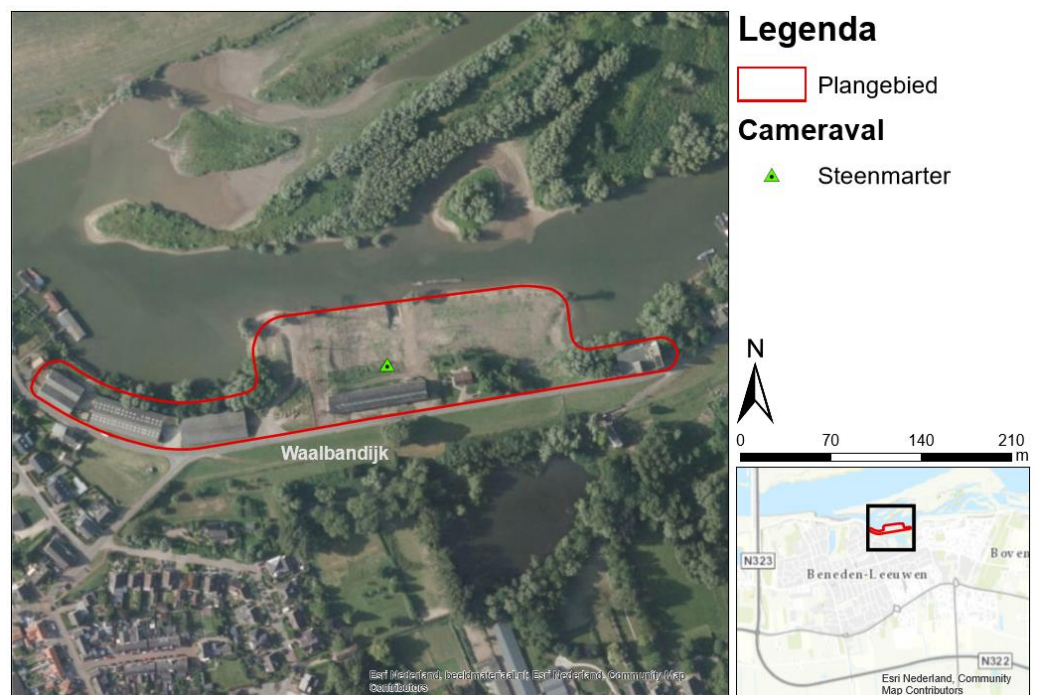
Figuur 8: Waarneming van een braakbal tijdens het eerste veldbezoek naar uilen op 27-02-2019. Deze waarneming is gedaan aan de kraanbaanzijde van het silogebouw.

Kleine marterachtigen

In het plangebied zijn geen sporen, uitwerpselen of prooiresten van de hermelijn en wezel geconstateerd. In de sporenbuizen zijn enkel sporen aangetroffen van muizen en ratten. Op geen van de prentplaatjes in de sporenbuizen zijn sporen van deze kleine marterachtigen waargenomen. Ook zijn er op de cameravallen geen beelden van bunzing of andere kleine marterachtigen aanwezig. De aanwezigheid van territoria of vaste rust- of voortplantingsplaatsen van kleine marterachtigen in het plangebied kan worden uitgesloten. De inschatting is dat het plangebied geen functioneel leefgebied vormt voor kleine marterachtigen. Negatieve effecten op soorten als de bunzing, hermelijn en wezel worden uitgesloten.

Steenmarter

Op één van de cameravallen zijn beelden van een passerende steenmarter vastgelegd (zie figuur 9 en 10). Aangezien het één enkele waarneming betreft is de verwachting dat dit dier geen vaste verblijfplaats heeft in het plangebied. De inschatting is dat het een passerend exemplaar betreft, omdat het dier anders vaker op de lokstof zou zijn afgekomen. Mogelijk maakt de omgeving van het plangebied wel onderdeel uit van een groter territorium.

Figuur 9: Locatie in het plangebied waar de steenmarter is vastgelegd op één van de cameravallen.

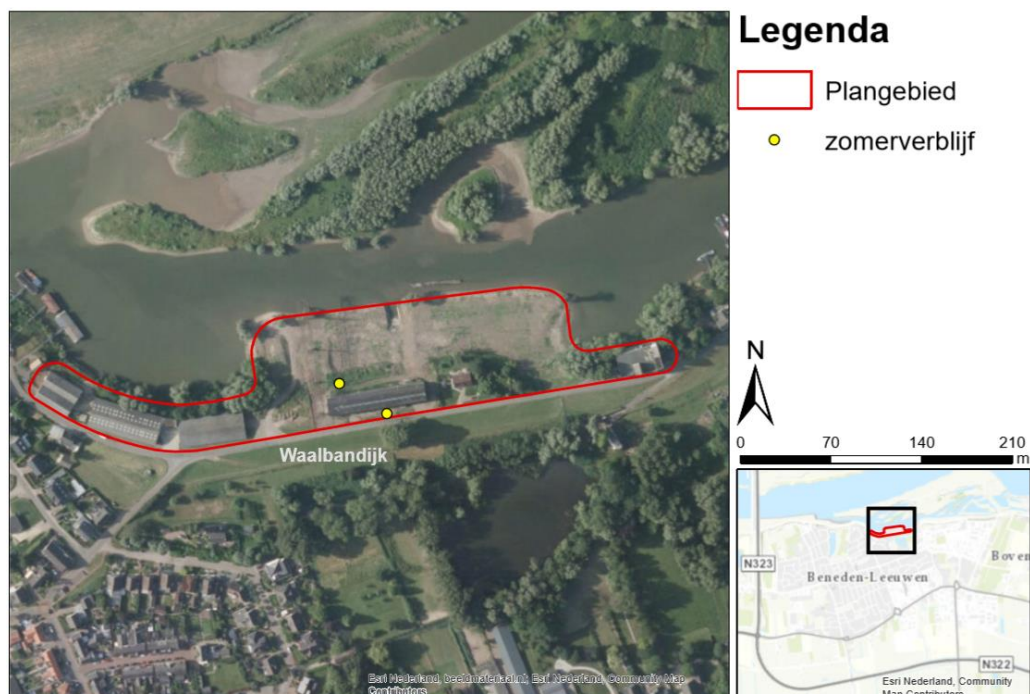
Figuur 10: Beeld van de cameraval waarop een poot van de steenmarter te zien is.

4.3 Vleermuizen

Kraam- en zomerverblijven

Tijdens het veldbezoek op 6 juni is herhaaldelijk op twee locaties rond het silogebouw foerageergedrag van de gewone dwergvleermuis waargenomen (zie figuur 11). Aangezien de dieren specifiek bij het silogebouw zijn waargenomen is de inschatting dat de dieren hier een zomerverblijf hebben.

Tijdens de veldbezoeken in mei-juli 2019 zijn geen groepen uitvliegende dieren waargenomen. De aanwezigheid van een kraamkolonie wordt daarom niet verwacht.

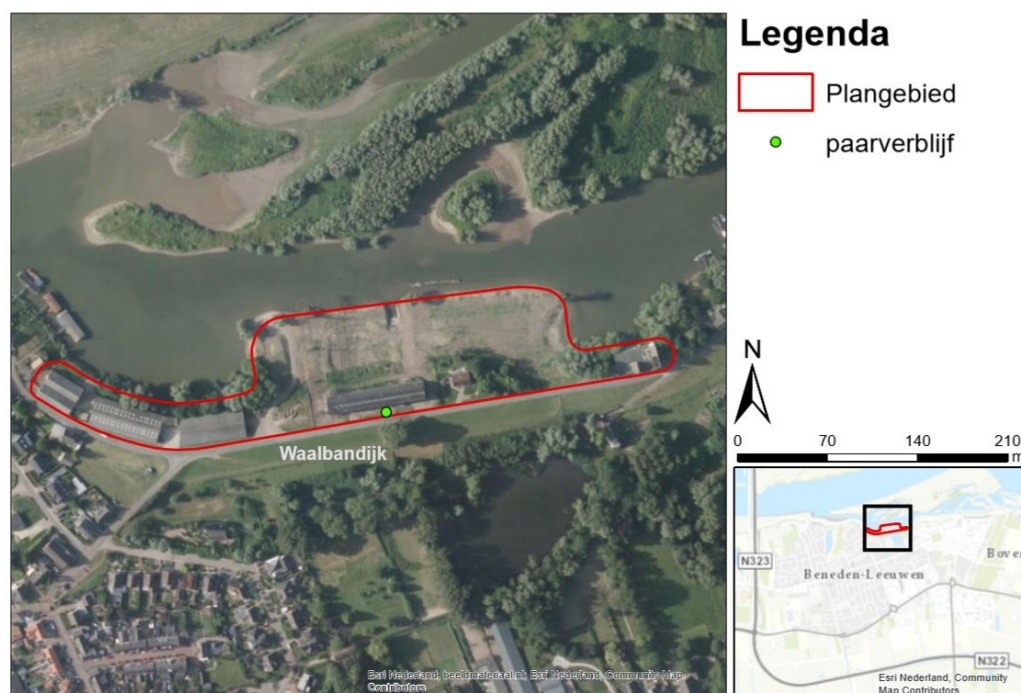

Figuur 11: Locaties waar tijdens de zomerperiode (foeragerende) gewone dwergvleermuizen zijn waargenomen.

Paar- en winterverblijven

Tijdens het veldbezoek op 21 augustus 2019 zijn ter hoogte van het silogebouw de volgende soorten vleermuizen waargenomen: gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Van de laatvlieger is één waarneming gedaan van een dier dat slechts door het gebied heen vloog ter hoogte van de kraanbaan. Van de gewone dwergvleermuis zijn diverse waarnemingen van dieren gedaan die door het gebied heen vlogen. Van de gewone dwergvleermuis is ook een paarterritorium geconstateerd. Aan de zuidzijde van het silogebouw is herhaaldelijk paar- en foerageergedrag van de gewone dwergvleermuis waargenomen (zie figuur 12). Tijdens het veldbezoek van 23 september is ook paar- en foerageergedrag vastgesteld van de gewone dwergvleermuis. Aangezien het paargedrag specifiek bij het gebouw is waargenomen is de inschatting dat er tenminste één paarverblijf in het silogebouw aanwezig is. Het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan het silogebouw kan leiden tot negatieve effecten op het paarverblijf. Omdat een paarverblijf ook als winterverblijf kan worden gebruikt, kan de aanwezigheid van een winterverblijfplaats niet worden uitgesloten.

Er zijn tijdens de veldbezoeken op 7 augustus en 21 augustus geen zwermen van vleermuizen waargenomen. Conform het Vleermuisprotocol 2017 kan de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats daarmee worden uitgesloten.

Figuur 12: Locatie waar tijdens de paarperiode herhaaldelijk baltsgedrag van de gewone dwergvleermuis is waargenomen.

Overige bevindingen t.a.v. vleermuizen

Tijdens het veldbezoek op 21 augustus zijn boven het water ten noorden van het plangebied foeragerende vleermuizen waargenomen. Het betreft een vleermuissoort van het geslacht *Myotis*. De verwachting is dat het gaat om watervleermuizen die boven het water in de uiterwaarden foerageren op insecten. Het water in de uiterwaarden valt buiten de scope van het plangebied, dus er is geen sprake van fysieke aantasting van het foerageergebied. Indien nachtelijke werkzaamheden met bouwlicht plaatsvinden kunnen foeragerende vleermuizen wel worden verstoord.

5 Conclusies en aanbevelingen

In onderstaande paragrafen worden de conclusies en aanbevelingen uit het aanvullend ecologisch onderzoek naar beschermde soorten besproken.

5.1 Vogels met een jaarrond beschermd nest

In het plangebied is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de gierzwaluw, kerkuil en steenuil. Van deze soorten zijn geen nestplaatsen aangetroffen. Tijdens de voorjaarsonderzoeken zijn wel veel hoog overvliegende gierzwaluwen waargenomen, maar deze broeden naar verwachting buiten het plangebied. Van de kerkuil en steenuil zijn geen waarnemingen in het plangebied gedaan. Er zijn ten aanzien van vogels met jaarrond beschermde nesten geen wettelijke vervolgstappen benodigd.

5.2 Grondgebonden zoogdieren niet-vrijgesteld

In het plangebied is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter. Van de bunzing, hermelijn en wezel zijn geen sporen gevonden of beelden op de cameraval aangetroffen. De aanwezigheid van territoria of vaste rust- of voortplantingsplaatsen van deze soorten in het plangebied kan worden uitgesloten. Wel is er één opname van een passerende steenmarter op één van de cameravallen. Aangezien het slechts één opname uit de laatste week van de onderzoeksperiode betreft is waarschijnlijk sprake van een passerend exemplaar. Mogelijk vormt het plangebied wel onderdeel van een groter territorium van de steenmarter. Echter blijft er in de directe omgeving genoeg alternatief foerageergebied over. Omdat er maar één keer een steenmarter is waargenomen is het zeer waarschijnlijk dat de directe omgeving van de kraanbaan niet als schuilplaats wordt gebruikt.

5.3 Vleermuizen

In het plangebied is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen ter hoogte van het silogebouw. Er zijn naar verwachting twee zomerverblijven en tenminste één paar/winter verblijf van gewone dwergvleermuis in het silogebouw aanwezig. Daarnaast is geconstateerd dat een vleermuissoort van het geslacht *Myotis* foerageergebied heeft boven het water in de uiterwaarden ten noorden van het plangebied. Voor de aangetroffen verblijfplaatsen dient een ontheffing te worden aangevraagd.

5.4 Overige soortgroepen

Algemene broedvogels

Het plangebied beschikt over geschikte nestlocaties voor algemene broedvogels in bomen, struiken en gebouwen. Tijdens diverse veldbezoeken zijn duiven in het silogebouw waargenomen. De verwachting is dat de duiven het dak en de houten betimmering van het silogebouw gebruiken als nestlocatie. Daarnaast zijn er veel zangvogels in de bomen en struiken in het plangebied gehoord, zoals merel, koolmees, fitis en tiftjaf. Indien tijdens het broedseizoen houtachtige beplanting wordt verwijderd of sloopwerkzaamheden plaatsvinden kan het zijn dat in gebruik zijnde nesten worden vernield of dusdanig worden verstoord dat nesten verloren gaan.

Algemene soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Het plangebied beschikt over geschikt leefgebied voor algemene soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren. Tijdens diverse veldbezoeken zijn soorten als de gewone pad, bruine kikker en haas waargenomen. Het uitvoeren van graafwerkzaamheden en werkzaamheden aan groenstructuren kan leiden tot verstoring of het doden van dieren.

Vleermuizen

Het renoveren van het silogebouw leidt naar verwachting tot vernietiging van verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis. Om renovatiewerkzaamheden te mogen uitvoeren is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd. Alle soorten vleermuizen zijn namelijk Europees beschermd op grond van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb). Onder bepaalde voorwaarden is het mogelijk om van het bevoegd gezag een ontheffing te krijgen voor het uitvoeren van de verboden handelingen. Voor vleermuizen kan volgens artikel 3.8 een ontheffing verleend worden indien er a) geen andere bevredigende oplossing bestaat, b) wordt voldaan aan een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn en c) er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige soort. Om dit laatste aan te tonen is het nodig om mitigerende en compenserende maatregelen te nemen. Hierbij wordt gedacht aan renovatiewerkzaamheden van het silogebouw buiten de gevoelige perioden van gewone dwergvleermuis en het tijdig aanbieden van vervangende verblijfplaatsen. Volgens het kennisdocument gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) moeten alternatieve paarverblijven minimaal zes maanden voor aanvang van het paarseizoen geplaatst worden in verband met gewinning. Dat betekent dat er voor half februari 2020 vervangende verblijven moeten worden opgehangen. Vervangende zomerverblijfplaatsen kennen volgens het kennisdocument gewone dwergvleermuis een gewenningsperiode van drie maanden, waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen als gewenningsperiode. Dit betekent dat vervangende zomerverblijfplaatsen voor april 2020 aanwezig moeten zijn. Indien er een ontheffing is verleend kunnen bestaande zomerverblijven pas begin juli 2020 verwijderd worden. Rekening houdend met de gewenningsperiode van vervangende paarverblijfplaatsen, kan sloop van het silogebouw vanaf half augustus 2020 plaatsvinden. Bij voorkeur worden er inbouwkasten in het gebouw geplaatst. De duur van een ontheffingsaanvraag is 13 weken met mogelijkheid van verlenging tot 7 weken.

Verlichting

Om negatieve effecten op vleermuizen te voorkomen dienen de werkzaamheden in ieder geval te worden uitgevoerd tussen zonsopgang en zonsondergang. Indien dit niet mogelijk is wordt gebruik gemaakt van gerichte verlichting waarbij voorkomen moet worden dat oppervlaktewater en opgaande beplanting verlicht wordt.

Algemene broedvogels

Alle vogels die van nature in het wild in Nederland voorkomen zijn beschermd op grond van de Europese Vogelrichtlijn. De bescherming van alle inheems vogels is in Nederland geregeld in de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Het opzettelijk storen van vogels of het vernielen van in gebruik zijnde nesten van algemene broedvogels zijn verboden handelingen en dus een overtreding van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming.

Om negatieve effecten op algemeen broedende vogels te voorkomen dienen kap, snoei en sloopwerkzaamheden buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Deze loopt globaal van 15 maart tot 15 augustus. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is dient door een ter zake kundige gecontroleerd te worden of er in gebouwen of groenvoorzieningen in het plangebied broedende vogels aanwezig zijn. Dit geldt ook voor de periode vlak voor of na het broedseizoen. Indien broedende vogels aanwezig

zijn dienen de werkzaamheden ter plekke te worden uitgesteld tot vogels klaar zijn met broeden en jongen zijn uitgevlogen.

Algemene soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor algemene soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijk ontwikkelingen. Voor algemene soorten dient wel rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb).

Om effecten op algemene soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden van één kant te worden uitgevoerd, zodat aanwezige dieren de kans krijgen te vluchten.

6 Bronnen

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0. BIJ12 (juli 2017)

Kennisdocument Gierzwaluw, versie 1.0 BIJ12 (juli, 2017)

Kennisdocument Kerkuil, versie 1.0 BIJ12 (juli, 2017)

Kennisdocument Steenuil, versie 1.0 BIJ12 (juli, 2017)

Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming (13 oktober 2017)

Vleermuisprotocol, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging (2017)

Colofon

Opdrachtgever VOF De Doorbraak

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Ruimte, Mobiliteit en Infra
Afdeling Planontwikkeling en Bouwprocessen: Omgeving en Conditionering

Daalseplein 100
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Telefoon 030 265 55 55

Ondertekenaar Langezaal, HFM

Projectnummer RM006098

Kenmerk B85-NRU-KA-1900224

© 2019, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.